BIBLIOTECA „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 55-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Nr. 348 Miercuri 21 Decembrie 1938
12 Pagini P IIII

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120. 288/932

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10; SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE
IN ȚARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Date demografice interesante

Societatea Națiunilor a publicat de curând într'un buletin al său date statistice cu privire la populația pământului, continentelor și statelor și asupra natalității și mortalității fiecărei națiuni.

După datele primite de secretariatul Societății Națiunilor și înregistrate în buletinul apărut la Geneva, populația totală actuală a pământului este de 2.134.000.000 locuitori, dintre care 1 miliard 124.000.000 sunt stabiliți în Asia.

Cu toată creșterea populației în Europa și în cele două Americi, Asia cuprinde peste 50 la sută din întreaga populație a planetei noastre.

Populația Europei, fără Rusia sovietică ce aparține acestui continent, este de 397 milioane; iar socotind și pe cea din Rusia sovietică, ea trece de 500 milioane.

De sigur că populația Europei ar fi fost azi mult mai mare dacă nu s'ar fi produs curentele puternice de emigrațiune peste oceanul Atlantic, după descoperirea Americei și în celelalte continente, în urma organizării coloniilor de către Spania, Olanda, Portugalia, Anglia, Franța și Italia.

Numai în țările din America de Nord și de Sud, numărul europenilor, aparținând diferitelor națiuni, emigrați în ultimele secole, se evaluează la peste 135 milioane.

In ce privește efectivul numeric al populațiunei statelor europene principale — fără Rusia sovietică — Buletinul Societății Națiunilor stabilește următoarea ordine:

Germania, 73 milioane; Anglia, 47 milioane; Italia, 43 milioane; Franța 42 milioane și Polonia 35 milioane. Notăm că în ultimele trei secole situația demografică în Europa s'a modificat profund; căci pe când în timpul lui Ludovic XIV, Franța avea 28 milioane locuitori, și era cea mai populată țară de pe continent; Anglia, 17 milioane; Prusia, 7 milioane, Rusia, 12 milioane, Italia aproape 18 milioane; Austria și celelalte țări germanice, 20 milioane, — astăzi Franța, din cauza denatalității accentuate, atinge abia 42 milioane față de 73 milioane ale Germaniei unificate, 47 milioane ale Angliei și 43 milioane ale Italiei.

Dacă urmărim apoi creșterea populației celor trei „rase" — latină, germană și slavă—de la 1810 încoace, constatăm o accentuată creștere a slavilor.

Pe când în 1810 erau în Europa 185 milioane de slavi, față de 150 milioane germani și 110 milioane latini, în 1930 am avut 225 milioane de slavi, față de 150 milioane de germani și 120 milioane latini.

Așa dar, pe când națiunile de origină slavă au reprezentat, în 1810, 41 la sută din totalul populației Europei; populațiunile germanice, 33 la sută și cele latine, aproape 25 la sută,—în 1930, procentul slavilor s'a urcat la 45 la sută, al germanilor s'a coborît la 33 la sută, iar al latinilor s'a coborît la 24 la sută.

După calculele făcute de Burgdörfer, deplasarea centrului de gravitate demografic în Europa în favoarea slavilor se va accentua în viitor, în cât peste două decenii ei vor reprezenta jumătate din populația vechiului continent.

Iată un fenomen demografic, care ne interesează de-aproape.

Privitor la România, buletinul demografic al Societății Națiunilor cuprinde date statistice, din care reese că țara noastră ține recordul, atât la natalitate, cât și la mortalitate, — căci la 30 de copii născuți, mor 19, socotiți la mia de locuitori. Această mortalitate mare este îngrijorătoare.

Din această cauză, subliniază redactorul Buletinului S. N., populația României prezintă mari modificări într'un interval de timp scurt. Iată pentru ce problema noastră demografică trebue să fie examinată sub toate aspectele sale, în vederea luării măsurilor impuse de întărirea elementului românesc în domeniul familial, social și economic.

Când s'au stabilit bulgarii in Dobrogea Nouă?

Un răspuns ziarului bulgar „Mir" din Sofia

de R. SEIȘANU

In ziarul „Mir" din Sofia, d. M. P. Kapitonow, a publicat un lung articol, drept răspuns la articolul publicat în „Universul" sub titlul:

„Un sfert de veac de stăpânire românească în Dobrogea de sud".

D. Kapitonow scrie, între altele, următoarele:

„D. Romulus Seișanu susține, pe temeiul unor însemnări de călătorie ale agronomului român, Ionescu dela Brad din 1850, că populația bulgărească din Dobrogea e venită recent și stabilită în acea regiune abia dela 1830 încoace.

Dar, părându-i-se argumentele lui Ionescu insuficient de convingătoare recurge la răposatul dr. Liubomir Miletici. *„Istoricul* bulgar Miletici, scrie d. Seișanu, recunoaște într'o carte științifică („Vechea populație bulgărească din Bulgaria de Nord-Est"), publicată în 1903, că așezările bulgărești și mai ales cele din regiunea Silistra, Dobrici (după cum se chema Bazargic pe vremea aceea) și Balcic sunt recente.

Inainte de toate, Miletici n'a fost nici odată „istoric", ci filolog și ca atare, părerile lui numai în acest domeniu pot avea valoare științifică. Iar în ce privește cartea pomenită, care nu e științifică, ci mai mult literară, amintiri personale și fugitive dintr'o călătorie de câteva zile prin Bulgaria de Nord-Est și interogarea câtorva bătrâni, nu poate servi de argument istoric pentru stabilirea unei situații de acum câteva *sute de ani*".

Ori, tocmai faptul, că răposatul L. Miletici, a fost și un filolog, în lucrările sale: („Staroto bulgarsko naselenie vă seaveroiztocina Bulgaria„ Sofia, 1902 și „Das Ostbulgarische" găsim informații și date controlate de autor, chiar pe baze lingvistice, privitoare la origina Bulgarilor stabiliți de curând în Dobrogea.

Miletici a constatat, că regiunile Dobrici (Bazargic) și Balcic au fost colonizate de curând cu Bulgari originari din Tracia și Balcani; sau din cei emigrați în Basarabia și care au reemigrat în aceste părți ale Dobrogei de sud.

Mitelici a constatat că în regiunea Dobriciului (Bazargic), lipsesc urmele graiului bulgăresc cel vechi și aceasta dovedește că nu avem de-aface cu o populație stabilită mai de mult, ci cu una venită de curând din Balcani și din Tracia.

Dar, să lăsăm pe filologul bulgar Miletici, care după d. Kapitonow, ar fi publicat o carte, mai mult literară, decât științifică (?), bazată pe amintiri personale și fugitive (?) și să facem apel la un alt autor bulgar, cunoscutul etnolog, prof. St. Romanski, care a publicat un studiu documentat asupra Dobrogei de sud, sub titul: „Carte ethnographique de la nouvelle Dobrodja roumaine" Sofia, 1915, extras din buletinul Academiei de științe bulgare (XI).

Nu numai, că prof. Romanski este un reputat etnolog, care a publicat numeroase lucrări științifice cu privire la populațiunile din peninsula balcanică, dar însuși faptul apariției studiului său privitor la etnografia Dobrogei noi românești în Buletinul Academiei de științe bulgare, îi asigură autoritatea științifică în această materie. Prof. St. Romanski ține să afirme, însă, că pentru stabilirea tuturor datelor asupra populațiunei celor 394 localități din Dobrogea Nouă românească (cinci orașe și 389 sate) d-sa a folosit, între alte lucrări, mai cu seamă aceea a lui L. Miletici „Starosto bulgarsko naselenic vă seaveroiztocina Bulgarie" din 1902 („Vechea populație bulgărească din Bulgaria de nord-est)!

Iată cum însuși un erudit etnolog bulgar, prof. St. Romanski, recunoaște pe Miletici „filologul", drept o autoritate incontestabilă în istoria și etnografia Dobrogei, căci se referă mereu la datele și contestările sale, cuprinse în aceeaș lucrare, din care am extras și eu câteva observațiuni concludente.

Studiul prof. St. Romanski este obiectiv și perfect documentat.

„Pretutindeni unde a fost posibil — scrie prof. Romanski — istoria etnică a fiecărui sat este povestită scurt, autorul folosind

(Continuare in pag. 2-a)

Prin viscol și ger

Gerul care s'a abătut asupra Capitalei a crescut, Duminică în intensitate.

Termometrul a scăzut la —14 grade. Ninsoarea a încetat, dar furia crivățului s'a menținut.

Circulația pe străzi se face cu aceiași greutate ca în prima zi de viscol.

Clișeul nostru înfățișează un autobuz asaltat de mulțimea călătoare, în plin viscol și ger.

NAȚIUNEA SOLIDARĂ

Noile prefaceri în structura statului modern cer dela toți cetățenii o muncă spornică de zi la zi, unită într'o desăvârșită solidaritate, spre a da acestei munci toate roadele așteptate.

La solemnitatea depunerii jurământului noilor elevi ai școalelor militare, M. S. Regele, în cuvântarea al cărei text l-am reprodus Duminică în întregime, a spus între altele următoarele:

„Infăptuirile trecutului nu ne pot ajuta, dacă nu asigurăm propășirea viitorului. Patria noastră a fost creată de cei ce au adormit; azi, se ridică o Românie renăscută, pe care toți sunt datori s'o întărească printr'un desăvârșit și desinteresat patriotism. Azi, Țara are nevoe mai mult decât oricând, ca toți fiii ei, uniți într'un singur mănunchi, să aibă o singură credință și o singură voință. Nu mai este timpul șovăelii și al așteptării.

Românii de astăzi nu se pot mulțumi cu realizările istoriei; ei trebue să priceapă, dela mic la mare, că acum a sosit clipa supremă a muncii spornice de consolidare, a uniunei desăvârșite în gânduri și simțiri.

Numai o Românie unită va putea năzui la o desăvârșită consolidare și glorie.

Numai o Românie unită va fi în stare să fie atât de puternică, încât nici un dușman, — fie dinăuntru, fie din afară, — să nu îndrăznească să se atingă de ea.

Pe lângă tinerii ostași de carieră, a căror intrare în marea familie militară o sărbătorim astăzi, trebue ca națiunea să priceapă că orișice Român este astăzi, mai mult ca oricând, ostaș al Românieĭ, un ostaș al redeșteptării românești".

Suveranul a precizat că numai un patriotism desinteresat și desăvârșit al conducătorilor și condușilor poate întări țara, ai cărei fii nu pot avea decât o singură credință.

Unirea desăvârșită în gânduri și simțiri, a românilor, va face ca dușmanii — fie dinăuntru, fie din afară — să fie puși în situație de a nu se putea atinge de Patria făurită cu atâtea jertfe.

In slujba acestui ideal de care se leagă progresul și consolidarea neamului românesc, nu va fi român care să nu asculte îndemnul M. S. Regelui, ca fiecare dintre acei cetățeni cari din strămoși au legături vechi și indestructibile cu ogorul țării, să fie OSTAȘ AL ROMÂNIEI, ostaș al REDEȘTEPTARII ROMÂNEȘTI!

Bărbat sau femeie?

La Lyon a fost arestat un hoț care a săvârșit sute de furturi în Franța. Acest hoț, pe numele lui adevărat, Andrée Schwindenhamer, purta, după împrejurări, costumul bărbătesc și toaleta femenină, numindu-se în acest caz, Suzane Thiebaut.

Iată-l sub cele două aspecte: sus, bărbat; jos, femeie.

După cum se vede, individul era și un maestru în arta machiajului.

A deraiat locomotiva rapidului „Traian"

Craiova, 18 Dec.

Trenul rapid „Traian", plecat astăzi din gara Craiova spre Turnu-Severin, a suferit un accident care, din fericire, n'a avut urmări grave.

Când trenul a intrat în stația Răcari, locomotiva s'a răsturnat. Vagoanele au mai mers 100 metri, apoi s'au oprit.

Mecanicul Albu Giurgea a fost rănit. El a fost adus la Craiova și internat în spitalul Filantropia.

Călătorii s'au ales numai cu spaima.

S'a deschis o anchetă.

Circulația a fost reluată fără prea mare întârziere.

Un tren personal

s'a ciocnit cu un tren rapid de coletărie în stația Roman

Doi grav răniți

Roman, 18 Dec.

Duminică dimineața la ora 3, trenul rapid de coletărie dela Bacău, întârziat 2 ore, pierzând presiunea lângă gara Roman, a fost ajuns și puternic tamponat de trenul personal 5003. Ultimele 2 vagoane de marfă au fost complet sfărîmate, iar conținutul împrăștiat. Vagonul poștal al trenului personal a deraiat și a pătruns în vagonul următor clasa 3. Au fost grav răniți: acarul Eugen Constantiniuc din Bucovina și comerciantul Lazăr Elenburg din Gura Humorului.

Până la ora 12 n'a sosit nici un tren din direcția București. Cele dela Cernăuți așteaptă în gară pentru transbordare.

Puternică explozie in Franța

Monumentul Federației Bretone Angevine a fost aruncat in aer

Paris, 18 (Rador). — **O formidabilă explozie a aruncat în aer, azi dimineață la ora 4 și 20 minute, monumentul Federației Bretone Angevine, care se înalță lângă biserica Notre Dame de Joie dela Pontivy. Intreg cartierul a fost puternic sguduit de explozie, iar geamurile caselor din împrejurimi au sărit în țăndări.**

Din fericire, explozia n'a făcut victime.

Impozantul monument, care reprezenta Libertatea cu aripile întinse, a fost făcută bucăți de violența exploziei.

Șefii autorităților s'au dus imediat la fața locului și din primele cercetări pare să rezulte că explozia aceasta constitue o replică la condamnarea pronunțată ieri împotriva celor doi șefi ai mișcării autonomiste, de Beauvais și Mordrel.

Șeicul de la moscheia lui Omar din Ierusalim a fost asasinat

Ierusalim, 18 (Rador). — **Șeicul Said al Khatib, dela moscheia lui Omar din Ierusalim, a fost asasinat în orașul vechi.**

Șeicul fusese până de curând secretarul particular al Marelui Muftiu al Ierusalimului.

Se crede că acest omor este un act de răzbunare în urma asasinării șeicului Ansari, conducătorul unei mișcări arabe cu caracter opus mișcării extremiste.

LINIȘTE LA HAIFA

Haifa, 18 (Rador). — Agenția „Reuter" anunță că orașul Haifa se bucură de trei zile de liniște, după două săptămâni de turburări în care zilnic s'au produs atentate.

In moschei au fost afișate îndemnuri adresate arabilor, prin care li se cere să înceteze cu „boicotul șoselelor", spre a se ușura întrunirea conferinței din Londra. Consecința este că arabii cer acum permisele pe care autoritățile le-au impus acum câteva timp tuturor automobilelor care circulă pe șosele.

Foc mare în calea Moșilor

A ars o fabrică de tricotaje și un atelier de tâmplărie. — Pagubele ating suma de 1.000.000 lei. — Mai mulți pompieri au fost răniți ușor

Un incendiu a izbucnit Duminică dim. la ora 6, în calea Moșilor nr. 195, la imobilul proprietatea d-lui Gheorghe Becheanu.

La această adresă se afla o clădire spațioasă, alcătuită din parter și etaj. La etaj era instalat de mai multă vreme un atelier de tâmplărie de mobile, aparținând d-lui Adolf Kandler. La parter funcționa, nu de mult, o fabrică de țesătorie, proprietatea d-lui Contzel Altmann.

CUM A LUAT NAȘTERE FOCUL

Focul, — care, după cât se afirmă, a luat naștere din imprudența unui om din serviciul atelierului de tâmplărie, care dormea acolo într'o încăpere și ar fi aruncat un capăt de țigare sau chibrit aprins peste niște talaș din atelier, — a izbucnit sus la etaj, flacările, în scurtă vreme, cuprinzând întregul atelier și trecând apoi și jos, la parter, la fabrica de tricotaje.

SOSIREA POMPIERILOR

Dându-se de veste pompierilor, la fața locului au sosit îndată posturile „Central", „Regele Ferdinand" și „Radu Vodă", sub comanda d-lor: colonei: Lupașcu, Petre Nicolae și Boboc; maior Popescu-Pântea; căpitani Nisipeanu, Paulian, Cutcudache și plutonier Chiriac Ion.

Datorită străduinții pompierilor, focul a putut fi localizat numai la clădirea în care funcționau cele două ateliere și din care nu s'a putut salva mai nimic. La ora 11, înainte de amiază, adică după o muncă încordată, de cinci ore, incendiul a putut fi stins complet.

CE-A ARS. — PAGUBELE

Au fost mistuite deci, aproape complet, cele două întreprinderi. De notat că, în atelierul de tâmplărie era o comandă de mobile, în valoare de 400.000 lei, ce urma să fie expediată astăzi la destinație și din care nu s'a putut salva însă nici un sfert.

După primele cercetări făcute la fața locului de d. comisar-șef Niculescu, șeful circumscripției 17 de poliție, secondat de comisarul Tiberiu Mihăilescu, pagubele pricinuite de foc se evaluiază, aproximativ, la suma de 1.000.000 lei.

MAI MULȚI POMPIERI RANIȚI

In timpul lucrărilor de localizarea incendiului, câțiva pompieri dela postul „Regele Ferdinand" au fost răniți ușor, căpătând arsuri: plutonierul Chiriac Ion, la piciorul stâng; caporalii: Brânză Radu, la piept; Cicion Marin, la piciorul stâng; Vlădescu Jean, la mâna dreaptă și soldatul Gheodri Andrei la piciorul stâng.

Toți pompierii răniți, au fost pansați de un medic particular, la o farmacie din apropierea imobilului incendiat.

Festivitatea de Duminică dela Camera de comerț

D. Mitiță Constantinescu, ministrul economiei naționale, împărțind ajutoare negustorilor scăpătați
(Darea de seamă în corpul ziarului)

Opt călători frauduloși

pricinuesc mari neajunsuri unui vapor englez plecat din portul Constanța

Constanța, 18 Dec.

Intensitatea furtunei scăzând, azi d. a. vasul „Campus", sub pavilion englez, a părăsit portul nostru, plecând spre Istanbul, cu o încărcătură de cereale.

In timp ce vasul naviga prin dreptul capului Caliacra, membrii echipajului au descoperit ascunși pe bord opt inși, cari călătoreau fraudulos.

In această situație, distanța ce o avea de parcurs vasul până la portul de destinație fiind mai mare decât aceea dela portul de plecare, comandantul a hotărât reintoarcerea în portul nostru, spre a preda pe cei opt călători frauduloși autorităților portului nostru. De acest fapt, comandantul vasului a înștiințat și agenția din localitate, printr'o radiogramă.

Intre timp însă, intensitatea furtunei a crescut, astfel că nici una din pilotinele portului nu va putea ieși în larg spre a lua la bord pe cei opt fugari.

Astfel stând lucrurile, vaporul va fi nevoit să rămână în radă în timpul nopții, unde va avea de luptat cu valuri uriașe.

In cazul unei încercări de a intra în port, nu o va putea face fără riscuri.

De notat că acest vapor este singurul care a părăsit azi portul nostru.

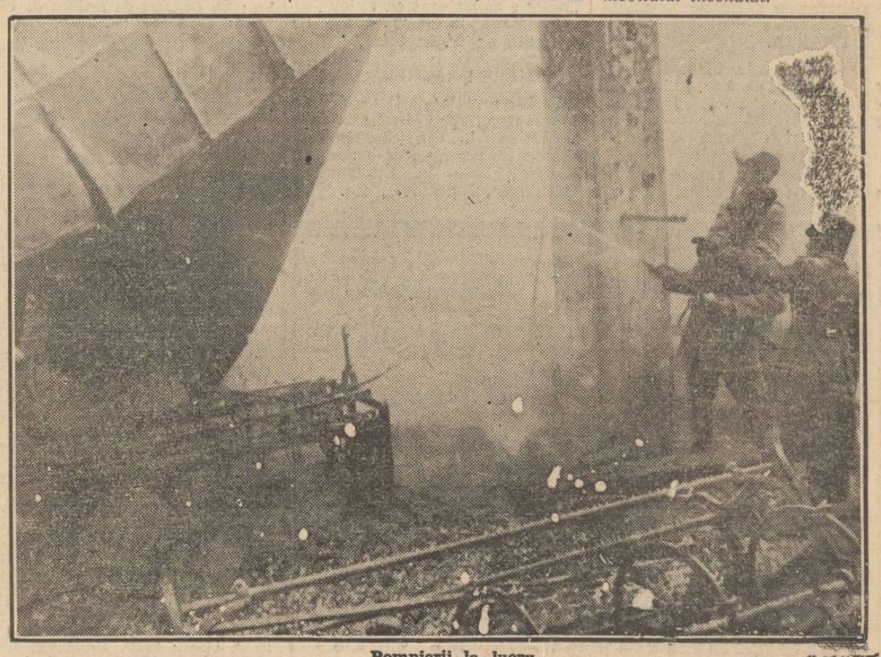

Pompierii la lucru